

ชุดการสอนการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ชุดที่ ๒

การอ่านตำนาน

โดย

นางประไพศรี ยะโส

โรงเรียนบ้านดอนไฟอำเภอ แม่ทะ จังหวัด ลำปาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต ๒

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง : รายงานการใช้ชุดการสอนการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนไฟ อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง

ชื่อผู้รายงาน : นางประไพศรี ยะโส

ปีที่ทำการศึกษา : 2552

บทคัดย่อ

การพัฒนาชุดการสอนการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนไฟ อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2. ศึกษาการผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้ชุดการสอนการอ่านจับใจความ 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอน การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนไฟ อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานประกอบด้วย 1)ชุดการสอนการอ่านจับใจความ จำนวน 6 ชุดประกอบด้วย การอ่านนิทาน ตำนาน เรื่องสั้น จุลสาร / แผ่นพับ การอ่านบทร้อยกรอง และบทความ 2) แผนการสอนการอ่านจับใจความและ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4.) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอน การอ่านจับใจความ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t- test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการสอนการอ่านจับใจความ มีประสิทธิภาพ 85.15 / 84.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ความพึงพอใจต่อการใช้ชุดการสอน การอ่านจับใจ ระดับมากเฉลี่ย ร้อยละ 3.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละ 0.31

คำนำ

ชุดการสอนการอ่านจับใจความชุดนี้เป็นการฝึกการอ่านจับใจความจากตำนาน สารการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนในเล่มประกอบด้วยตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น จำนวน ๓ เรื่อง ที่นักเรียนควรทราบเกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น สิ่งสำคัญในท้องถิ่น และวรรณกรรมอันเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรม นับเป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งนักเรียน สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากในชุดประกอบด้วยคำชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้ โดยละเอียด

ตำนานที่คัดสรรมาเป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่รักษา สืบทอดมาหลายชั่วอายุคน ดังนั้น ชุดการสอนการอ่านจับใจความเล่มนี้จึงช่วยพัฒนาการเรียนรู้การอ่านจับใจความให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านดอนไฟ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางได้ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

ผู้จัดทำ

ประไพศรี ยะโส

อ้างอิง

ชาญวิทย์ ญาณสมบุญโน และคณะ .๒๕๔๖. ประวัติบ้าน. เอกสารอัดสำเนา.

ภิบาล เป็งเรือน .๒๕๕๑. ประวัติบ้านดอนไฟ. เอกสารอัดสำเนา.

อุทัย วิริยาภรณ์.๒๕๕๐ .ในคู่มือการเรียนการสอนภาษาไทยเรื่อง สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง

อ่านเร็ว ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖): โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงาน
คณะกรรมการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

ณัฐนภา ต้นงาม..[ออนไลน์]: <http://www.kroobannok.com/blog>

เผยแพร่บนเว็บไซต์
www.kroobannok.com

บัตรเนื้อหา

การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เรื่อง ประวัติหมู่บ้าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านตำนานจากบัตรเนื้อหา แล้วตอบคำถามในบัตรกิจกรรมหน้าถัดไป

บ้านดอนไฟ

ประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๓๕ ตามตำนานที่เล่าสืบต่อกันมาว่ามีสามีภรรยา ๑๓ คู่ ได้ย้ายจากบ้านต่อ มาอยู่บ้านเดือนไฟสาเหตุที่ย้ายมานั้นเนื่องมาจากที่อยู่เดิมเป็นป่าที่บึงประกอบด้วยป่าไผ่และไม้ป่านานาชนิดการเดินทางลำบาก โดยเฉพาะเวลาค่ำคืนนอกจากนี้ยังมีภูตผีปีศาจที่มีอยู่มากเอาที่เดียวเช่น ผีกระสือ ผีกระหัง ผีกระสือเป็นผู้หญิง ผีกระหังเป็นผู้ชาย ผีกระสือนี้ชาวบ้านบ้านเรียกว่าผีพงชอบออก หากินตามใต้ถุนบ้านและในที่สกปรกในเวลากลางคืน เล่ากันว่าผู้หญิงที่คลอดลูกใหม่ ๆ มันชอบนั่งเพราะจะมีกลิ่นเลือดที่ควาเรียกว่า “กลิ่นควาปลา” ในระยะเวลาประมาณ ๑๕ วัน หลังคลอด ดังนั้นตอนดึก ๆ ชาวบ้านที่กำลังหลับนอนจะพากันหลับ ๆ ตื่น ๆ คอยหวาดระแวงผีกระสือ และผีกระหัง พอเห็นมีแสงสว่าง แว็บ ๆ ก็จะสะดุ้งตามองลอดลงไปตามช่องกระดานพื้นบ้าน เพื่อเฝ้าระวังผีพง บางคืนก็มักเห็นเป็นคน (ผีพง) ที่มีแสงไฟสว่างออกสีเขียวสลัว ๆ บริเวณจมูก ผีพงพอรู้ว่ามีคนเห็นมันก็จะตกใจรีบวิ่งหนีไปทันที ชาวบ้านก็กลัวไปต่าง ๆ นานา ในที่สุดก็ตกลงกันย้ายบ้านจากที่เดิมขึ้นมาอยู่ทางทิศตะวันออกเพื่อให้ผู้หญิงอยู่เดือนหลังคลอด หรือเรียกว่า “อยู่ไฟ” เป็นเวลาหนึ่งเดือน ดังนั้นจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านเดือนไฟ ต่อมาเรียกเพี้ยนไปว่า บ้านดอนไฟ จนถึงปัจจุบัน

ตามความเชื่อที่มีมาแต่โบราณผู้หญิงที่คลอดบุตรต้องอยู่เดือนไฟ หรืออยู่ไฟ โดยต้องอยู่ในห้อง และ ก่อเตาไฟผิง อยู่ในห้องเรียกว่าผิงไฟ ตลอดทั้งเดือน โดยไม่ออกไปไหนเลยการอยู่เดือนไฟจะต้องจัดหาอาหาร ที่เคยทานตามปกติเพราะกลัวจะแสดงเรียกกันว่า ผิดเดือน อาหารที่ทานได้เป็นพวกข้าวจี๊ คือนำข้าวเหนียวมาปั้นเป็นก้อน ทาเกลือป่น แล้วนำไปผิงไฟให้เหลือง กลิ่นจะหอมมากทานกับน้ำพริกดำ คือตำพริกแห้งที่ย่างไฟจนเป็น สีดำป่นใส่เกลือไม่มีส่วนประกอบอย่างอื่นเลยเป็นเวลาหนึ่งเดือนจนออกไฟจึงทานอาหารตามปกติได้

ปัจจุบันยังพอมีการอยู่ไฟให้เห็นตามชนบทแต่ก็ไม่เคร่งครัดดังสมัยก่อนนักเนื่องจากการคลอดสมัยนี้มักไปคลอดกันตามโรงพยาบาลที่มีหมอคอยดูแล และให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนหลังคลอด พิธีอยู่เดือนจึงเปลี่ยนตามสภาพสังคม

บ้านสามขา

ชาวบ้านสามขา เดิมมีเชื้อสายมาจาก บ้านเหล่าหนองปล้อง อำเภอเมือง จังหวัด ลำปาง ได้พากันอพยพรอนแรมออกป่าล่าสัตว์ จนมาถึงบริเวณหมู่บ้านปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่มีสัตว์ป่าชุกชุม ดินน้ำอุดมสมบูรณ์ดี จึงพากัน มาตั้งถิ่นฐานปลูกบ้านขยายมากขึ้นจนกลายเป็นหมู่บ้าน ๆ หนึ่งอยู่ที่ บริเวณทุ่งนาบ้านเก่า และตั้งชื่อว่าบ้านแม่หยวก เพราะบริเวณนั้นเต็มไปด้วยปากกล้วย

ในหมู่บ้านนี้ดำรงชีพด้วยการหาของป่าล่าสัตว์ วันหนึ่งมีชาวบ้านออกป่าล่าสัตว์ได้ไปพบ รอยเท้าเก้ง ที่ได้ต้นมะกอกป่าจึงไปดักยิงเก้ง แต่ไม่สามารถนำกลับบ้านได้เนื่องจากเก้งตัวใหญ่ มาก จึงใช้มีดตัดไปเฉพาะขาหลัง เพียงหนึ่งขาที่เหลือได้ตัดไปไม้ กิ่งไม้ ปิดไว้ รุ่งเช้าได้ชวนพรรค พวกลูกมาเอาส่วนที่เหลือปรากฏว่าไม่พบเก้งดังกล่าวเนื่องจากถูกงูใหญ่ลากไปกินในถ้ำ

ชาวบ้านจึงช่วยกันคิดวิธีการนำงูออกจากถ้ำโดยฆ่าสุนัข นำมาเป็นเหยื่อตกเบ็ดงู โดยหย่อน ไปในถ้ำ ให้งูใหญ่กินแล้วช่วยกันลากออกจากถ้ำแต่ก็ลากไม่ไหวจึงใช้ช่างสามปลาย ควายสาม สีก เกวียนสามเล่ม และระดมชาวบ้านมาช่วยกันทั้งหมดหมู่บ้าน ยกเว้นหญิงม่ายคนเดียว ที่ไม่ได้มา ช่วย ในที่สุดก็สามารถช่วยกันลากงูใหญ่ออกจากถ้ำได้จึงพากันฆ่าและเนื้อแจกจ่ายกันกินทั้ง หมู่บ้าน เว้นแต่หญิงม่ายไม่ได้รับส่วนแบ่งเพราะไม่ได้ไปช่วยลากงู

ในเวลากลางคืนขณะที่หญิงม่ายกำลังหลับสนิท ได้มีเทวดามาเข้าฝันหญิงม่ายและได้บอกว่า คืนนี้ถ้าได้ยินเสียงพิศปกติใด ๆ ห้ามออกจากบ้านเป็นอันขาด ตกตึกหญิงม่ายตกใจตื่นเพราะได้ยิน เสียง อึกทึก ครึกโครมราวกับแผ่นดินถล่มนางคิดจะออกมาดูแต่คิดถึงคำที่เทวดาสั่งไว้ได้ จึง ไม่ ออกไปนอกเรือน

รุ่งเช้าจึงนางลุกขึ้นจากที่นอนเดินออกไปดูนอกบ้าน พบว่าข้างนอกบริเวณหมู่บ้านยุบ หายไปหมดเหลือแต่บ้านของตนเองเพียงหลังเดียวหญิงม่ายจึงอพยพไปอาศัยอยู่ในถ้ำทางทิศเหนือ ของหมู่บ้าน ต่อมาเรียกกันว่า ถ้ำย่าเถ็ก บริเวณที่บ้านถล่มต่อมาเรียกว่าโป่งหล่ม

หลายปีต่อมา ได้มีผู้คนอพยพตามมาอยู่ด้วยเพราะเป็นที่อุดมสมบูรณ์ มีต้นกล้วยขึ้น มากมาย เมื่อคนเพิ่ม จำนวนมากขึ้นต้นกล้วยได้ถูกโค่นล้มลง เพื่อเป็นที่ทำกิน เมื่อไม่มีต้นกล้วย แล้วจึงได้เปลี่ยนชื่อจากบ้านแม่หยวก (หยวกเป็นคำที่องถิ่น หมายถึงต้นกล้วย) เป็นบ้านสามขา ตามขาเก้งที่เหลือนับแต่นั้นมา

ที่มา . ชาญวิทย์ ญาณสมฺปนฺโน และคณะ .๒๕๔๖.